ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
—БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 149. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 18-го СЕРПНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 18, 1976 No. 149. VOL. LXXXIII

УКРАЇНКИ ВЗЯЛИ АКТИВНУ УЧАСТЬ У XXIV КОНҐРЕСІ МІЖНАРОДНОГО ЖІНОЧОГО СОЮЗУ

Глендейл, Н.Й. (О.С. Процюк). — Черговий Конґрес Міжнародного Союзу запросили до Америки два нові члени Союзу: Федерація Професійних Жіночих Організацій та Люсі Стон Ліг.

Після майже 30-літньої перерви, американки повернулися до МЖС. Поворот до МЖС, який від 1900-их років бореться за жіночу рівноправність, вказує на те, що зрівняння у правах жінок з чоловіками в Америці все ж таки натрапляє на перепони та є ще чимало ділянок, у яких потрібно спільної, міжнародної дії.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), продовжує традицію ще винесену з краю та брала від 1955 року, постійну участь у три-річних конґресах Союзу, включно з передостаннім конґресом у Ню Делі (Індія), на який вислала свою представницю п. Зірку Яськевич з Австралії. Із загостренням політичних відносин у світі, СФУЖО, по довгих переговорах з управою МЖС, прийняло рішення брати участь у Конґресі та вислало на нього свою представницю п. Олену С. Процюк. Разом із нею, Союз Українок Америки, що цікавиться можливостями співпраці із тією організацією, вислав свою представницю п. Камілю Смородську.

На Конґрес який відбувся тут у місцевому коледжі в днях від 21 до 28-го липня 1976, прибуло 200 жінок з 32 країн світу. Святочне відкриття Конґресу відбулося в ОН у Ню Йорку, а головним промовцем був генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм. У своїй промові він підкреслив важливість дії жіночих організацій та жінок у здійснюванні плянів, які намітили світові конференції ОН, зокрема нещодавна Конференція в Мехіко. Він теж підкреслив, що успіх Жіночої Декади, започаткованої в Мехіко, залежить від самих жінок та висловив надію, що в 1980 році на міжнародній конференції у Тегерані жіноцтво матиме змогу показати нові та небуденні осяги.

На відкритті Конґресу ми бачили багато чільних представниць американських жіночих організацій, багато осіб з дипломатичного світу. Представниці наших складових організацій: — п.п. Дарія Степаняк і Наталія Хомут (ОЖ ОЧСУ), Валентина Кузьмич (ОУПСА), Каміля Смородська (СУА) і Павлина Різник (УЗХ) були запрошені Союзом взяти участь у відкритті, а також у прийомі після відкриття. Під час прийому ми мали змогу зустрітись з делеґатками та познайомитися із п. Іриною де Ліпковською, головою МЖС, француженкою українського походження. Опісля всі учасниці Конґресу від'їха

(Закінчення на стор. 3-ій)

Українки на відкритті Конґресу Міжнародного Жіночого Союзу в приміщеннях Об'єднаних Націй в Ню Йорку. На фото сидять (зліва) пані: Наталія Хомут і Дарія Степаняк (ОЖ ОЧСУ), Валентина Кузьмич (ОУПСА), Камілія Смородська (СУА) та О. С. Процюк (СФУЖО). „Заховалася" пані Павлина Різник (УЗХ).

Українські бібліотекарі взяли участь в конференції американської бібліотечної асоціяції

Чікаґо (Д. Штогрин). — Цьогорічна конференція Американської Бібліотечної Асоціяції відбулась в чотирьох найбільших готелях Чікаґо з участю біля 12,000 бібліотекарів з ЗСА, Канади та інших країн. Наради конференції проходили в багатьох дивізіях та секціях Асоціяції від 19 до 25 липня. Під час конференції відбулася також виставка видань численних видавництв Америки і між ними займало обширне місце єдине українське видавництво Ukrainian Academic Press, що його власником є д-р Богдан Винар.

Незалежно від того, що цього року згадана конференція відбувалася в місті, положеному менш-більш на середині країни, причиною чого і була така велика кількість її учасників, з українців були тут присутні лише одиниці. З Канади були мґр Люба Пендзей і мґр Василь Верига, обоє репрезентували Бібліотеку Торонтонського Університету. З ЗСА брали участь в нарадах конференції мґр Андрій Макух, Університет Арізони; д-р Евстахій Гуменюк, Університет Західнього Іллінойс; д-р Євген Петрівський Університет Кольорадо, і д-р Дмитро Штогрин, Іллінойський університет.

В рамцях конференції відбула свої річні збори Слов'янська і Східньо - Европейська Секція, що проходили рано і по полудні 22 липня. Нарадами зборів проводив уступаючий голо-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Діючи об'єднано, ми добились великих успіхів – каже гість з Арґентини

Під час відвідин у „Свободі". На фото (зліва) П. Степан Путікевич, мґр Антін Хлопецький з Арґентини та ред. Вол. Левенець

Джерзі Сіти, Н. Дж. (В. Л-ць). — Повертаючись із з'їзду делеґатів Українського Патріярхального Світового Об'єднання (УПСО), який, як відомо, відбувся у Філядельфії в днях 2 і 5-го серпня ц. р., приміщення Головної Канцелярії Українського Народного Союзу і видавництва „Свобода" відвідав в четвер, 13-го серпня мґр Антін Хлопецький голова Українського Патріярхального Комітету в Арґентині і чільний суспільно-громадський та церковний діяч у цій країні. Гостя супроводжав у поїздці по містах на сході ЗСА його шкільний товариш Степан Путікевич.

У розмові з головними екзекутивними урядовцями УНСоюзу та редакторам и „Свободи" мґр А. Хлопецький заторкнув багато актуальних справ, які мають

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВІДБУВСЯ ДРУГИЙ СВІТОВИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКОЇ БАПТИСТСЬКОЇ МОЛОДІ

Вінніпеґ (М. Сніжко). — У днях від 18 до 25 липня 1976 року у столиці Манітоби, в Вінніпезі, Канада, відбувся Другий Світовий Конґрес української євангельсько - баптистської молоді. Перший такий Конґрес відбувся три роки тому в столиці Арґентини — Буенос Айресі, на якому й запало рішення, щоб Другий Конґрес відбувся в Канаді.

На Конґрес з'їхалася українська євангельсько-баптистська молодь із багатьох країн світу — з Австралії, Арґентини, Бразилії, Параґваю, Уруґваю, Польщі, З'єднаних Стейтів Америки, Канади й інших країн. Конґрес відбувався в просторих приміщеннях Колеґії „Назаренів", де на протязі цілого тижня щодня відбувалися наради молоді, виклади, лекції та панелі. Багатолюдні імпрези щовечора відбувалися у великій залі театру „Плейгауз", на яких молодь виступала зі співом, музикою та іншими мистецькими виступами під проводом диригентів — І. Ковальзецького з Бразилії, М. Бахора з Арґентини, А. Теслюка з Торонта та І. Поліщука з Чікаґо.

Викладами проводили визначні баптистські проповідник — О. Гарбузюк, І. Барчук, М. Бахор, В. Домашовець, О. П'ятоха та інші. Особливе зацікавлення викликали такі теми, як „Наше відношення до інших українських організацій" (О. Гарбузюк), „Відповідальність за свій народ" (В. Домашовець), Євангелізація України за допомогою радіо„ (І. Барчук) та інші. Після кожної доповіді молодь брала уділ у живій дискусії й видно було глибоке зацікавлення українською національною проблематикою.

На вечірніх імпрезах в театрі „Плейгауз" виступали хори з з гарним співом — чоловічий під проводом А. Теслюка, жіночий під проводом І. Поліщука, великий загальний хор під проводом маестро І. Ковальзецького. Звеличувала ці імпрези оркестра під проводом М. Бахора з Буенос Айресу, Арґентина. На всіх імпрезах панував високий дух, і деякі з них передавалися через радіо.

Українська баптистська молодь довела свою високу національну свідомість і тим, що склала вінок біля пам'ятника великого сина Українського Народу, Тараса Г. Шевченка, на якому золотими буквами пишався напис: „Великому Синові України, Тарасові Шевченкові — Другий Конґрес Української Євангельсько - Баптистської Молоді". На вільній канадській землі, українська баптистська молодь, що прибула на свій Конґрес, численно зібралася довкола пам'ятника Великого Поета і з великим надхненням проспівала його „Заповіт". Цікаво було бачити молодь, яка з'їхалася з різних країн світу, яка народилася й виростала в чужому оточенні, але вся вона була свідома того, що вона належить до одного великого українського народу... Біля пам'ятника виголосив промову пастор Володимир Домашо-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Українці в Австралії поставили пам'ятник Симонові Петлюрі

Мельбурн, Австралія. — Українська преса в Австралії інформує, що 30-го травня ц.р. на православній частині цвинтаря в Мельбурні при великій кількості духовенства обох обрядів, громадянства і молоді, зокрема молоді зорганізованої в Пласті і СУМ-і, була відправлена урочиста Панахида як також відбулося відкриття і посвячення пам'ятника головному Отаманові Симонові Петлюрі. Пам'ятник відкрив, виголосивши відповідне слово полковник С. Яськевич, голова Представництва ВО УНР на Австралію і голова Крайової Управи Союзу Українських Комбатантів в Австралії. Перед початком Панахиди митрофорний протоієрий О. Пігулевський прочитав Архипастирське послання, видане Собором Єпископів Української Автокефальної Православної Церкви в 50-річчя смерти Симона Петлюри, та закликав до молитви за спокій душі Покійного Голови Директорії і Головного Отамана Військ УНР. Під час Панахиди одну сторону в церкві зайняли молодеча організація Пласт під головуванням станичного Юрія Суховерського та старшого пл. Ярослава Совія, а другу сторону організація СУМ під проводом голови Сіднейського Осередку ім. ген. хор. Т. Чупринки, Маркіяна Ткачука й пана Лютака. Обидві організації прибули на ці урочистості з організаційними прапорами. Цього дня Богослужби і Панахиди правились в усіх українських православних і католицьких церквах з великою участю у них вірних.

РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНВЕНЦІЯ: НОМІНАЦІЯ ФОРДА МАЙЖЕ ЗАПЕВНЕНА, РЕҐЕН ПРОДОВЖУЄ ЗМАГАННЯ

Канзас Сіти, Міссурі. — Протягом першого дня 31-ої Крайової конвенції Республіканської партії в понеділок, 16-го серпня, десять делеґатів, які досі були або „незобов'язані" жадному кандидатові, або підтримували кандидатуру колишнього каліфорнійського губернатора Роналда Реґена, публічно заявили, що піддержують президента Джералда Форда, цим майже запевнюючи, що Президент здобуде номінацію за першим голосуванням. Згідно з повідомленням „Ню Йорк Таймсу", президент Форд вже має підтримку потрібної більшости делеґатів, а саме, 1,130, а його суперник Реґен — тільки 1,039. Крім того, 90 делеґатів ще далі вважають себе „незобов'язаними".

Роналд Реґен, однак, не вважає, що втратив шанси здобути президентську номінацію і далі продовжуватиме змагання, стараючись двома маневрами послабити можливості президента Форда здобути номінацію за першим голосуванням. Табір Реґена старатиметься переконати Крайову конвенцію схвалити нове правило, яке вимагало б, щоб президент Форд ще перед голосуванням на президентського кандидата оприлюднив прізвище свого кандидата на віцепрезидента, як це зробив Реґен. Прихильники Реґена надіються, що деякі делеґати „розчаруються" віцепрезидентським кандидатом Президента і голосуватимуть за Реґеном. Колишній губернатор Каліфорнії і його прихильники запропонували додаток також до тієї частини Плятформи Республіканської партії, яка стосується закордонної політики. Вони виготовили гостру критику проти президента Форда та державного секретаря Генрі Кіссінджера за їхнє ведення політики „детанту" із Совєтським Союзом, як рівнож за підписання Гельсінкської Декларації в серпні 1975-го року. Цей додаток прихильники Реґена назвали „Моральність в закордонній політиці".

Ціла Крайова конвенція мала розглядати дві пропозиції табору Реґена у вівторок, 17-го серпня, коли мала бути остаточно затверджена Плятформа Республіканської партії. Конвенційні делеґати також мали рішити, чи усунути з Плятформи пропозицію, щоб був схвалений Додаток до Конституції ЗСА, який охороняв би „право на життя для ненароджених дітей", тобто, забороняв би аборти.

У понеділок, 16-го серпня вечером, ряд визначних республіканців виголосили промови, в яких хвалили осяги уряду президента Джералда Форда та гостро критикували демократичного президентського кандидата Джіммі Картера і Плятформу Демократичної партії, схвалену в липні ц. р. на Крайовій конвенції в Ню Йорку.

Головну промову виголосив сенатор Говард Бейкер із Теннесі, один із можливих кандидатів на віцепрезидента. Бейкер заявив, що демократи несовісно стараються звернути увагу американ-

(Закінчення на стор. 5-ій)

УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬНО-КУЛЬТУРНЕ ТОВАРИСТВО В ПОЛЬЩІ ВІДБУЛО СВІЙ З'ЇЗД

Варшава. — Згідно з інформацією газети „Наше Слово", яка появляється в Польщі, Українське Суспільно-Культурне Товариство, яке нараховує сьогодні 5.600 членів, об'єднаних у 175 гуртках, відбуло минулого місяця ювілейний з'їзд, відзначаючи 20-річчя свого існування. Гуртки, — відділи Товариства діють у 22-ох воєвідствах, а найсильніше у великих містах, зокрема в Перемишлі, Кракові і Варшаві, де молодь становить понад 20 відсотків членства і де діють великі хорові і театральні одиниці, які обслуговують не тільки українців згаданих міст, але також виїжджають у гостину до інших українських скупчень. Як виходить із звітньої доповіді, в часі між 1972 і 1976 роками самодіяльні гуртки дали 380 концертів, з них 96 на селах для майже 45.000 глядачів, і в 284-ох містах для 120.000 глядачів. Відділи Товариства розпоряджають 15-ма власними домівками. Протягом минулих 5 років влаштовано 5 вокально-музичних фестивалів. В часі з'їзду діяло в Польщі 94 пункти навчання української мови, дві початкові школи з українською мовою навчання, загально - освітній ліцей у Лігниці та кляси з українською мовою в загально-освітньому ліцею в Гурові Ілавецькому. У Варшавському університеті створено відділ заочного навчання української мови, а в Києві організуються щороку мовно-літературні курси для вчителів.

На з'їзді однак стверджувалось, що протягом минулих п'ять років значно зменшилася кількість пунктів навчання української мови, як також зменшилася участь дітей у тих пунктах. Звітодавці заявляли,що причиною була реорганізація початкового шкільництва в Польщі, тобто ліквідація однокласових шкіл, а якраз у таких велося навчання української мови. Дальшими причинами було: брак учителів української мови та частинно байдуже ставлення батьків до цього навчання. В часі дуже пожвавленої дискусії критиковано управу Товариства за занедбання українського шкільництва, зміст матеріялів в тижневику „Наше Слово" і зменшення накладу календаря, який кожного року появляється заходом Товариства з багатьма матеріялами, які висвітлюють життя і працю українців в Польщі.

В Польщі помітний брак харчів

Гданськ, Польща. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Малколм В. Бровн інформує, що сотні тисяч людей в Польщі розпачливо кинулися здобувати харчі, брак яких гостро відчувається від деякогось часу. Люди стають в довгі черги біля урядових склепів, біґають по старомодних вуличних ярмарках, які все ще в Польщі дуже популярні, щоб тільки забезпечитись відповідною кількістю потрібних харчів чи іншими речами, що їх можна одержати на так званих більших ринках, на яких, практично беручи, можна одержати все, що тільки може охопити людська уява, від колишніх лицарських мечів починаючи, а не журналах. „Тайм" і „Нюзвік" кінчаючи. Очевидно, тут можна одержати, за вищу як у крамницях ціну, всякого роду харчові продукти.

ВАЛЕНТИНА МОРОЗА ПЕРЕВЕЗЛИ В МОРДОВІЮ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — Сюди дісталася вістка, що відомий український історик Валентин Мороз перебуває тепер в мордовських концтаборах.

Валентин Мороз

Після відбуття шестирічного ув'язнення у Владимирській тюрмі, В. Мороз був перевезений до психіятричного інституту ім. Сербського в Москві, де його піддано під майже двомісячну психіятричну експертизу, не зважаючи на це, що в нього не було жадних познак ментальної хвороби. У висліді широких оборонних акцій на Заході, високі офіцери КҐБ психіятричного інституту ім. Сербського були змушені визнати В. Мороза цілковито здоровим.

Після звільнення з психіятричного заведення, В. Мороз перебував деякий час у московських тюрмах, а опісля його перевезено у Мордовію до табору ч. 1 біля Барашева, де перебувають також інші українські політв'язні.

В першій половині липня ц. р. В. Мороза відвідали його дружина і син Валентин. Це вперше від часу ув'язнення В. Мороза, його дружина і син одержали дозвіл на триденне побачення.

У зв'язку з побутом В. Мороза в психіятричному інституті ім. Сербського і виступом в його обороні кількох сотень канадських науковців, совєтська амбасада в Оттаві оприлюднила своє чергове повідомлення про В. Мороза, в якому старається очорнити його і його дружину Раїсу.

Тут теж стало відомо, що після телефонічної розмови Раїси Мороз з кореспондентами щоденника „Вашінгтон Стар", власті виключили телефон в її помешканні.

ВАЖКЕ СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ, ПОТРІБНЕ ВТРУЧАННЯ ЗАКОРДОНУ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). Вістки, одержувані з СССР, вказують на те, що після понад п'ятирічного ув'язнення, діячі українського руху опору, що впали жертвою масових арештів і судів в 1972 році, знаходяться в дуже важкому становищі. При тому навіть ті, що у ближчому часі кінчають свої присуди, не є певні свого майбутнього.

В січні 1977 року кінчається ув'язнення поета Василя Стуса в Мордовському таборі, після чого його ждуть три роки заслання. Але після важкої операції шлунка в Ленінґрадській лікарні, коли йому забрали дві третини шлунка, його стан здоров'я дуже поганий. В таборі продовжували його лікування, при чому до електричної грілки, яку йому дозволили вживати, вмонтували підслуховий апарат.

З-поміж ув'язнених українських жінок на найбільші терпіння наражена Стефанія Шабатура. В'язничні сторожі не дозволяють їй продовжувати її мистецьку працю. В грудні 1975 року, під час обшуку, вони знищили коло 50 виготовлених нею „екслібрісів" та десятки інших рисунків. Шабатура часто перебуває в ізоляторі, де дозволяють мати тільки легкий одяг та харчують в'язнів хлібом і водою. В ізоляторі часто держали також Ірину Сеник та Оксану Попович, дарма, що вони мають статус інваліда. Причина репресій — т. зв. непослух у відношенні до тюремних властей. В 1974 році Ірину Стасів-Калинець позбавили права побачитись з дочкою за те, що вона брала участь в голодівці для відзначення міжнародного жіночого дня.

Лікарств в таборах і в'язницях майже немає. Таким чином в'язні на ділі дуже рідко просять про медичну допомогу. Харчеві пакети можна одержувати щойно після відбуття половини присуду. Але часто буває так, що з цього права в'язневі не дають можливости користати. Одною з постійно практикованих кар у таборах — відмова права одержувати допомогу з-зовні.

В останньому часі помічаються також щораз частіші випадки брутального, а то й хуліганського ставлення в'язничних сторожів до політв'язнів. В'язні пояснюють це загостренням курсу політики в СССР взагалі. Рівночасно серед в'язнів існує переконання, що всі згадані репресії можна частинно припинити масовими акціями зовнішнього, зокрема західнього світу.

КУК знову демаскує совєтське злодійство і русифікацію

Вінніпеґ (КУК). – У зв'язку з відкриттям у Вінніпезькій Ґалерії совєтської виставки образів з Ермітажу і Російського Державного Музею у Ленінграді, Централя КУК видала комунікат, що між артистами цієї виставки поданими як росіяни, включено двох відомих українських малярів: Дмитра Г. Левицького (1735-1822) й Іллю Е. Репіна (1844-1930). Як доказ, в комунікаті подано, що оба ці визначні артисти є поміщені у Словнику Художників України, виданому Українською Радянською Енциклопедією в Києві 1973 р.

Подаючи це спростовання до відома преси і радія в Канаді, в комунікаті Централі КУК підкреслено, що цей факт найкраще доказує політику русифікації України, яка при помочі цієї виставки музейних образів тепер інфільтрує Канаду та інші країни західнього світу.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ У КОГОВСІ

Коговс, Н.Й. — На закінчення ювілейних імпрез з нагоди 200-ліття незалежности Америки та 100-ліття українського поселення в ЗСА відбудеться заходом Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської Округи: — Амстердам, Вотервліт, Коговс і Трой, як теж і всіх українських організацій і парафій Український День у неділю 22 серпня, в Українському Парку, при вул. Медовс. Початок 2 год. по пол.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issue combined) by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Корисна пропозиція

Від 1960-го року, коли телевізійні сітки передавали дебати між Джоном Ф. Кеннеді, тодішнім демократичним кандидатом на президента, та його республіканським суперником Ричардом Ніксоном, не відбувалися такі публічні дискусії-дебати між кандидатами цих двох головних американських політичних партій, під час яких американський загал міг би почути становища та погляди обох кандидатів щодо різних питань внутрішньої і закордонної політики ЗСА. Американські виборці мусіли задовольнятися окремими заявами президентських кандидатів відносно різних проблем, але не мали змоги бути свідками безпосередньої конфронтації між ними, їх ідеологіями та поглядами, а такі дебати, в яких обидва кандидати представляють свої становища щодо поодиноких питань чи проблем, є найкращим способом познайомити виборців з кандидатами і програмами їх партій.

Правда, в минулому існували деякі законні перешкоди для переведення таких дебат між демократичним і республіканським президентськими кандидатами. Наприклад, треба було спеціяльного рішення Конгресу, щоб в часі дебат Кеннеді-Ніксон тимчасово суспендувати правило, яке надавало кандидатам усіх інших партій право вимагати від телевізійних сіток, щоб і їм також призначили безкоштовний час для вияснення їх поглядів і програм їхніх партій. А цих малих партій в ЗСА багато, включно з комуністичною партією. Однак, правила щодо т. зв. „однакового часу" тепер інші і телевізійні сітки та радіостанції, без спеціяльного рішення Конгресу, можуть передавати дебати між демократичним і республіканським кандидатами як частину щоденних новин, якщо ці дебати не відбуваються в телевізійних студіях і якщо їх спонзорують такі непартійні організації, як наприклад Ліга Жінок-Виборців.

Цього року Ліга Жінок-Виборців власне і запропонувала, що готова бути спонзором трьох таких дебат між республіканським і демократичним кандидатами на президента, як рівнож однієї дебати між віцепрезидентськими кандидатами. Дві телевізійні сітки вже погодилися передавати ці дебати, а третя ще передумує пропозицію.

Однак, ціла справа цих дебат тепер залежить від президента Джералда Форда. Хоча його суперник на номінацію Республіканською партією Роналд Реґен і демократичний президентський кандидадт Джіммі Картер заявили свою готовість брати участь в таких публічних дебатах, то пресовий секретар Білого Дому, Рон Нессен, вже кількакратно говорив, що Президент не плянує брати участи в дебатах, бо його погляди на різні аспекти внутрішньої та закордонної політики ЗСА „загально відомі" і він кожного дня робить різні рішення, які точно описані в газетах, чи зреферовані іншими засобами масової інформації.

Можливо, що якщо президент Форд в цю середу здобуде номінацію Республіканської партії, то змінить свою думку і таки погодиться дебатувати з демократичним кандидатом Картером, а за їхнім прикладом підуть віцепрезидентські кандидати обох партій. Такі публічні дебати, передавані телевізійними сітками та по радіо, можуть поважно причинитись до познайомлення виборців з особами і проблемами, яким вони мають віддати керму Республіки на чергові чотири роки.

Шляхом обману і фальшу

Джек Андерсон, відомий колюмніст у щоденнику „Дейлі Нюз" та інших газетах, надрукував серію статтей, у яких він, з допомогою колеґ, дав добру оцінку останніх Олімпійських Ігрищ в Монтреалі, а головно сказав правду про закулісову гру — політичні інтриґи, фальшування, підкупство, шпіонажа — що їх стосували совєтські керівні чинники. Він також звернув увагу на неоднакове трактування спортовців Олімпійським Комітетом (МОК), якому напевно було відомо, що, наприклад, совєтські спортовці і у великій мірі спортовці сателітних країн, це стовідсоткові професіоналісти, а їхнім тренуванням, підготовою до змагань, ба навіть політичним вишколом займаються контрольовані державою установи і політична поліція КҐБ.

У своїй останній статті, надрукованій у виданні з суботи, 14-го серпня ц. р. п. з. „Як росіяни здобули шпигунські медалі в Монтреалі", Джек Андерсон основно обговорює ролю аґентів КҐБ на олімпіядах, а зокрема на останній в Монтреалі. Згідно з цими інформаціями, спертими на відомостях американських розвідочних органів, до кожної совєтської команди був приділений бодай один аґент КҐБ, який не тільки перебував із спортовцями на спортових майданах у ролі „тренера" чи з іншою функцією, але також супроводжав їх по всіх інших місцях, які входили в програму перебування в Монтреалі. Наприклад, при огляданні міста, на спільних обідах в ресторанах, спільних з іншими спортовцями концертах, а головно при зустрічах і розмовах із спортовцями інших національностей. Була також окрема група аґентів, яка мала за завдання „охороняти совєтських атлетів перед антисовєтськими елементами, в першу чергу перед українськими сепаратистами і членами Жидівської Оборонної Ліґи". Автор статті уважає, що в результаті цієї „охорони" багатьом атлетам не пощастило втекти і залишитися на постійне перебування на Заході.

Згадує Андерсон також про Бориса Онищенка, який, знову ж таки за даними розвідчої служби, „стоїть близько до совєтського міністерства внутрішніх справ" і якого КҐБ „узброїло" в електронічний апарат, вмонтований у його шпаду, тільки для того, щоб він здобув золоту медалю, але це, що його переловлено, доказує, що він не розумів дії вкладеного апарату, компромітуючи тим самим себе і совєтських фальшивників.

Афера, про яку згадує Джек Андерсон і про що писали також інші кореспонденти у франкомовній і англомовній пресі Канади, тільки потверджує давню істину, що Москва шляхом обману і фальшу прямує до своєї мети, здобуваючи, як каже Андерсон, свої „шпигунські медалі" при допомозі поліції і софістичних апаратів.

ФРАНЦІЯ НА ВАКАЦІЯХ

Париж (Т. Дж.). — Ні катастрофальна посуха (сільське господарство втрачає найменше 10 мільйонів франків), ні — у якійсь мірі також з приводу посухи — девальвація франка на 3 відс. не спинили звичайного у Франції вакаційного руху. Найбільше цей рух відчувається, самозрозуміло, в Парижі, з якого виїздить на вакації понад 90 відс. населення, коли на всю Францію відсоток „вакаційників" не переходить 50 відс. Але все ж ці 50 відс. населення дають 25 мільйонів, а це викликає цілий ряд проблем.

Перша з них: приміщення вакаційників. Майже половина влаштовується у родичів. Значна частина виїздить за кордон (найбільше в Еспанію, на другому місці — Італія, а там — дешева Югославія, мало популярна Болгарія, дорогі тепер скандинавські країни тощо). А все ж понад 15 мільйонів треба примістити таки у Франції. І то — в більшості — протягом місяців липня і серпня.

Це створює окрему проблему для всього готелярського промислу: як можуть вижити ті готелі й пансіони, активність яких обмежується до — властиво — трьох місяців у році? Виживають вони коштом вакаційників. Нічого дивного, що грубі мільйони виїздять за кордон, що означає — вивіз девіз, ослаблення французького готелярства, що постійно стоїть позаду сусідів і т. п.

Вже понад 25 років ведеться дискусія на тему розложення вакацій, щоб замість трьох місяців, готелі були навантажені протягом п'яти. Це знизило б ціни, а й кожен мав би з того користь, бож вистачить поглянути на променади в Канн, на яких не можна дихати від спалин автомобілів, або на пляжі в Ніцці, де пальця не можна вткнути, щоб ствердити, що таке проводження вакацій — межує з божевільнями.

А погляньте на переповнені поїзди (зокрема тисячі додаткових у т. зв. повному сезоні) й може відхотітися їхати. А про автомобільні шляхи саме й треба б сказати у цьому дописі, писаному на початку серпня, коли перша (менша) хвиля повертається, а друга (більша) вирушає...

Нормально, після побудови автостради на південь, з Парижу до Канн їдеться 9 годин. У перших днях серпня на це треба... понад 20 годин. А спека, яка зокрема дошкульна в малих европейських автомашинах, що не мають холодження... А втомлена дружина на задньому сидженні, що все дошкуляє — „Як ти їдеш"... А діти, що плачуть від втоми... Усе це разом викликає озлоблення, нервовість і... нераціональні маневри, перекрочення швидкости, що — зокрема на шляхах двостороннього руху — збільшує кількість випадків. Цього року, від початку спеки, статистика виказує куди більшу кількість смертельних випадків, як минулого. В першу чергу — через недотримання обмеження швидкости, якої люди нормально дотримувались минулого року, чим було зменшене число випадків у порівнянні з 1974 роком.

У перших днях серпня, на гарних, але затісних для теперішнього руху шляхах Франції було протягом трьох (!) — 9 мільйонів людей. Для Америки це мала цифра, але для Франції... Чотири мільйони за цих кілька днів поїхали залізницею.

Відповідальні чинники кинули десятки тисяч поліцаїв на шляхи, тисячі мотоциклістів, сотки гелікоптерів. Випрацювано незвичайно софістикований плян руху по бічних шляхах, бо Франція має вийнятково густу мережу добре утриманих доріг. Це багато допомогло. Але в радіо можна було почути:

„В напрямку Еспанії, на невральгічних точках, помітне дуже виразне покращання в порівнянні з минулим роком... На такому то перехресті „корок" займає лише 7 кілометрів..."

І всі ставлять питання: чому за 25 років зусиль французи не розклали своїх вакацій, коли в Німеччині це сталося? І всі відповідають однозгідно: бо славні своєю популярністю і навіть революційністю французи — найбільш консервативні. Хоч у Франції не бракує сонця (зокрема на пляжах Півдня) усі вважають, що його можна знайти там (а також в Еспанії та Італії, чи іншій Югославії), лише в „певних місяцях" — липні й серпні.

Усі сусідні країни уникають замикання фабрик на час вакацій. Франція — не може. І не лише через консервативність та впертість „маси". Але й через свого роду консервативність власників та керівників підприємств. Вони волюють замкнути на місяць завод чи бюро, як працювати три місяці сповільненим темпом. Це має свої важкі наслідки: втрату продукції, а це значить — ріст цін, інфляцію і т. д.

Але... Якщо у Франції інфляція більша, як у ЗСА чи Західній Німеччині, то вона менша, як у скандинавських країнах, чи Японії... А це вже „не так погано".

На вулицях Парижу в ці дні повних вакацій — повно туристів і вагітних жінок, що не виїхали на вакації. Більшість магазинів замкнена. За хлібом треба бігти на третю вулицю. Але... це нормально. „Що ж ви хочете в місяці серпні..." Звичка — друга натура, — казали в нас. Те саме кажуть французи й годі сподіватися тут швидкої зміни.

Розуміється, що політичні проблеми зійшли на другий плян. Всі бо на вакаціях. Сторінки газет заповнюються вістками про божевілля в Ливані та виборчу кампа-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Я. Гайвас

ПРО ДЕМОКРАТІЮ І ЩЕ ДЕЩО

(Дискусійне)

II

Демократія, як і кожна система, створена людиною, має свої перерости, звихнення, слабі місця, не раз деґенерується. Бо як же часто свободи переростають у сваволю, а вільну гру використовують для підкорення слабших! Ось на наших очах американська дійсність показує такі очевидні, а навіть небезпечні звихнення демократії в свавілля, анархію, або близько до цього. Очевидно, людина, яка створила цю систему, може її звихнути, здеґенерувати, надуживати, але теж може її завжди оздоровити. Цього вона мусить бути свідомою і готовою в потребі поробити потрібні, хай болючі, як не раз в операції схворілої частини тіла, заходи.

Зі запереченням права меншости треба боротися, але теж треба боротися з її надуживаннями. Бо того не раз не бракує в УККА. От зайдіть не раз на збори навіть найвищих органів УККА і з дива важко вам вийти, коли побачите і почуєте, як грімким голосом, та ще й вимахуючи здорово руками, не жаліючи терпких і образливих слів, обороняється демократію. Або як часто у нас покидають спільну загально-громадську, чи загально-політичну установу, бо більшість „не послухала нашої думки..." Значить, до засадничих, невідхильних і незмінних вимог демократії про владу більшости і пошану та оборону меншости долучуються ще дві „маленькі" вимоги: демократія вимагає бути разом, чи ти в більшості, чи меншості, чи вибрали тебе, чи когось іншого, та ще й вимагає, щоб змагатися з думками і концепціями, плянами і програмою противників, а не з нами як з особами, як з людьми. Правда, це багато тяжче, бо як же легко розправитися з особою! А думку треба проаналізувати, порівняти і доказати вищість своєї.

Во істину не легка дорога, але во істину єдино демократична.

На нашу, мабуть, добру долю випало, що ми маємо нагоду багато дечого корисного навчитися в західньому світі, в якому живемо. Серед тих добрих і мудрих настанов, випробуваних часом, є та, що її вигадали американські ребеліянти в боротьбі проти короля Джорджа III: „но таксейшен вітавт репрезентейшен" — нема податків без репрезентації. Можливо, що цю мудру засаду вигадали ще якісь асирійці, або атенці, може на якомусь етапі своєї історії „вічна" китайська нація, але ми її пізнали від наших попередників, таких самих іміґрантів як ми, тільки що з англійських островів.

Цій великій правді ніхто нічого закинути не може. І за її здійснення треба рішуче і консеквентно боротися. Тільки ж що життя не вкладається в певні норми, чи навіть в дуже досконалі максими. Воно завжди переступає їхні рами й шукає доповнень, оновлень. І часом приходиться застановитися чи, бува, немає потреби теж і у відворотній максимі: „но репрезентейшен вітавт таксейшен"... Де тут віз, а де коні? Що перше, а що слідує? Що є причина, а що наслідок? Все це таке „двояко випукле" і таке органічно ціле, що можна довго сперечатися, що має бути перше. В житті такої громадськости, як наша в діяспорі, яка щойно постає, формується, виробляє норми свого колективного життя, це мусять бути дві невід'ємні сторінки цього самого.

В житті громади обов'язують різні норми і принципи. Між ними є ґієрархія і вагомість. Одначе найвищим серед них є добро громади, добро цілости. Це є підстава і пробна скаля всього іншого. Що приносить шкоду громаді, що зупиняє її зріст, хай воно буде найкраще теоретично обґрунтоване, не може нормувати суспільного життя.

„Нас не запросили" — чуємо не раз з одного чи з другого боку, як мотивацію відсутности в такій чи іншій акції. Це може бути правда, бо ж не годиться іти непрошеним. Та це не відноситься до загально-громадських справ, загально-громадських виступів і установ. Ці справи і ці установи це незаперечне право й обов'язок нас усіх, якщо ми одне суспільство й частина одного народу. Одиниці й групи народжуються, осягають свої вершки і відходять, суспільство триває без огляду на це. І це тільки непорозуміння, чи незрозуміння цього основного факту, а ще частіше почуття громадської меншевартости, коли ми бокуємо від якоїсь загальної справи, бо „нас не запросили". Ніхто нас не потребує запрошувати до загально-громадської справи, бо ми є частиною громади, і без нас вона не є громадою, а тільки більшою чи меншою частиною її. В громаді ніхто не гірший і не ліпший, є тільки активні, менше активні і неактивні, є такі, що не забувають про загальне, громадське, і такі, що байдужі до нього.

Це відноситься в першу чергу до такої формації, як УККА. УККА має бути добром і власністю нас усіх. В ньому кожен має те саме право громадянина, того йому ніхто не надав і ніхто відібрати не може. В організації типу УККА одним з найбільших позитивів є поєднання двох протилежних чинників суспільного життя, без яких це життя не може як слід розвиватися, прямо не може бути здоровим: співпраці і конкуренції різних організацій, течій і людей. Ці два співчинники, поєднані разом, зміцнюють соціяльну динаміку і створюють базу до успіхів, яких не може дати в ніякому разі будьяка, навіть найсильніша, але одна організована сила. Ми, очевидно, говоримо про демократичну систему. В тоталітарному устрою ці два чинники, співпраця і конкуренція, заступлені монопартійним тиском згори вниз.

Через це в УККА і довкруги УККА одною з найбільших контроверсій був і назавжди залишиться внутрішній уклад сил, розділ роль і завдань, вага і впливи поодиноких організацій, або їхніх груп. За минулих тридцять років, а чи точніше від самого заложення УККА і аж до сьогодні, Братські Союзи були домінуючим чинником в ньому. Хоч кожен з них мав свої окремі інтереси, які колідували з інтересами других братських організацій, одначе всі вони творили спільний фронт в обороні своїх домінуючих позицій. З приходом великої хвилі нової іміґрації і постанням нових великих суспільно-політичних організацій, гуртованих на ідеологічному підложжі, або скріплених давніше існуючих напливом нових людських сил, почалася боротьба проти тієї супрематії. Останніми роками заникає суспільна база цієї боротьби. Ці організації — ОДВУ, ООЧСУ, Вільна Громада, Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, та інші — почали виразно слабнути, а деякі з них перестали бути активними. Таким чином Братські Союзи залишаються „на полі бою" покищо безконкуренційними. Надії на те, що професійні організації переберуть ролю противаги Союзам, покищо не оправдали себе. Чи в майбутньому вони цю ролю переберуть, сьогодні важко сказати.

Цей факт сам по собі неґативний не лише тому, що звужує нашу активну соціяльну базу, але зовсім виразно послаблює нашу динаміку. Його мусять врахувати і привладні сили УККА і опозиція, внутрішня, зовнішня, чи просто покищо непричасні, але загальними справами заінтересовані елементи, і шукати розв'язки.

Зовсім нові зовнішні умови нашого сучасного побуту, як теж нова структура нашої громади створюють нові можливості, а разом з тим і небезпеки нових помилок і промахів. І без огляду на те, чи хтось в УККА є, чи ні, чи його група при владі, в опозиції, чи взагалі поза УККА, в якійсь мірі відповідно до своїх сил, свого числа і своїх аспірацій всі вони несуть відповідальність. Історія і люди завжди засуджують пилатів, що пробують умивати руки.

Д-р Д.Б. Чопик

ЩЕ ПРО ЛЕМКІВСЬКУ ГОВІРКУ ПРЯШІВЩИНИ

Українська говірка лемківщини на пряшівщині цікавила й цікавить мовознавців, українського походження і не-українців, уже довший час. Про це згадано було в статті И. Сірка „Про лемківську говірку пряшівщини („Свобода", ч. 139, за 23-го липня б.р.). Тут ми хочемо додати праці на цю тему, які там не були згадані.

Під сучасну пору проводиться в Чеській Академії Наук систематична праця над вивченням цього говору вже від 1950-х років, коли покійний Дмитро Демчук і його друзі - співпрацівники почали збирати матеріял на великий — Українсько-чеський словник. Ця праця була недавно закінчена в Інституті чужих мов ЧАН, але сумнівним є, чи словник появиться у скорому часі.

Там продовжується також наукова робота над словником українського й лемківського говору, який ще започаткував проф. Панькевич. Початково докінчення цієї праці було доручено д-рові О. Зілинському. Він, мимо своїх зацікавлень фолкльористикою, допровадив працю до поважних розмірів, але згодом, занявшися знову фолкльорними проблемами, здав початий рукопис до ЧАН і там він десь тепер затратився. Однак праця над новим словником іде дальше. У відміну до словника, початого Панькевичем, який охоплював більшість даних з цілої території України, група працівників на Словаччині підготовляє вужчий територіяльно, але ширший розміром Чесько - український словник лемківського говору, який розраховано на декілька (чи навіть кільканадцять) томів.

У самому ж Інституті чужих мов ЧАН вийшло також перше серійне число етюдів з української діялектології д-ра О. Лешки під заголовком: „Говор села Убля восточної Словакии" (Прага 1973 р.). Це монументальна праця, лише перша частина якої має близько 400 стор. друку. Друга частина, як згадано в передмові, повинна незабаром появитися, але в міжчасі д-р О. Лешка вже підготовив монографію на український діялект с. Звадли. Варта згадати про методу-модель опису діялекту д-ром Лешкою. Він придержується т.зв. „оптимальної моделі граматичного опису мови", метою якої є також служити для граматично-порівняльних дослідів у слов'янських мовах. Оптимальна модель вимагає, щоб опис був: 1) повний, 2) сучасний (базований на магнітофонім записі або безпосередній праці в терені), 3) згідний з іншими такими ж працями у приміненні методи, 4) мав доступний і зрозумілий виклад та 5) точний і систематичний опис. Монографії Лешки, що обнимають коло 700 стор. друку лише про говір с. Ублі (без додання словника!), вказують на основність дослідів. Такі досліди нам корисно було б наслідувати.

Крім наукового новаторства в українській діялектології, цікавим буде тут згадати спостереження д-ра Лешки про відпорність лемківського говору до змін. Він твердить, що від часів Брока (то є від 1898 р., коли Брок провадив там свої дослідження) по сьогодні зайшло багато змін у житті населення Ублі: її нове географічно-політичне положення, тобто перетято традиційний ублянський зв'язок з українським Ужгородом, а наладнано новий з Гуменним, Кошицями й навіть Остравою, куди молодь їздить на заробітки; діти ходять довше до школи, населення говорить упевнено двома мовами й поважно усунено неграмотність; сільська архітектура змінилася, бо бажанням кожного господаря є мати двоповерховий камінний „штворец", на взір західніх домів, але при тім залишено традицію викрашувати свої доми синьою краскою. Сільська економіка також змінилась: господарство відійшло на другий плян, а прийшла праця на деревооборобному заводі, в лісозаготівлі та на фабриці ґудзиків. Життєва практика селян змінилась, але на перекір усьому в реферованій праці ясно показано, що говір у власних своїх рисах не змінився. Правда, прийшли нові слова і звороти, однак їх вимова та граматика залишаються без змін.

Крім діялектологічних праць, в Чехо-Словаччині також видали заходами Філософічного факультету дуже солідний початковий підручник української мови, а в самій ЧАН працюють над порівняльною Українсько-чесько-російською граматикою.

В останніх роках, як і всюди, почали також і там обтинати бюджети, та, незалежно від того, можна сподіватися, що започатковані праці все таки вийдуть у світ. Нам залишається лише побажати чехо-словацьким колеґам доброго успіху!

Іванна Савицька

НЕРОЗГАДАНА ЗАГАДКА

(На основі пережитого)

Моя подорожня валізка стояла готова до дороги. Дощовик, перекинувшись впоперек, говорив промовисто, що дорога буде далека, і він служитиме „про всяке". Окуляри на пів лиця, ключі, адресар і всяка потрібна „медицина" ховались у підручній торбині.

Ще тільки останній погляд на газ, на вікна, на воду, і я, погасивши світло, виходжу спішно на вулицю.

Жовта, підтоптана таксівка несеться швидко і підскакує м'ячиком на вибоїстій Другій евеню Ню Йорку. Я, раз-у-раз вдаряю головою об „стелю" старої таксівки і моя „гороїжна" зачіска сідає паляничкою майже над самим чолом. Нічого! В Европі зачешуся вдруге і мій американський стиль пропаде разом із зачіскою.

Та тут жорстоке усвідомлення: — у поспіху ,чи в розгубленості я забула забрати ручний годинник, малий, золотий Лонжін.

Милий Боже! Подорож по Европі без годинника, хто таке видів? Завертати додому немає часу, а їхати? Зайво й розказувати, яка невигода, яка мука.

Сидячи в літаку тільки й думки, як мені бути без годинника, як точно являтись на умовлені зустрічі, на екскурсії і як міняти літаки з країни до країни, от так навздогад, чи вічно питати подорожніх і вірити їхнім інформаціям.

Купувати якесь там барахло зовсім не хочеться, витрачати гроші на добрий швайцарський годинник не маю в пляні, отож, хай буде без годинника, сама завинила, сама спокутую провину.

Летунський майдан у Франкфурті просторий, рухливий, велелюдний. Тут бо схрещується безліч світових доріг, сходяться і розходяться повітряні шляхи. Пасажирів багато, кожний зайнятий собою і своїм подорожнім призначенням.

Мені необхідно зловити літак на Атени, а часу на пересідку мало. Хвилююсь, спішуся, біжу... Глип, а тут, під ногами, щось маленьке блищить. Жіночий, золотий годинник лежить на дорозі, от так, на засяг руки, а власниця? — шукай вітру в полі...

Піднімаю годинник, розглядаюсь, а люд напливає і квапиться, і біжить, і я сховавши знахідку в кишеню, подалася швидко до виходу.

От так, розсівшись у грецькому літаку я стала придивлятись до знахідки, яка завмерла при зударі, а шкіряний ремінчик, що прорвався, виразно говорив про причину чиєсь згуби.

В старих Атенах, де вулички вузенькі і туго набиті крамничками, я віднайшла людину, що торгувала золотом і всім, що тільки завгодно.

— Погляньте, будь ласка, на мій годинник, він, лінюшисько, не ходить.

Годинникар надів якісь там смішні окуляри, розкрив годинник і став до до нього придивлятись. Потім торкнувся коліщаток якимсь металевим приладдям, усміхнувся і сказав англійською мовою:

— Годинник добрий, золотий Лонжін, йому нічого не бракує. Ось тільки накрутити треба, і все.

— А шкірка? — питаю. — маєте новий ремінець?

Годинникар, не сказавши слова, сів за стару машину, і зашив мені ремінець дрібною, циганською доріжкою.

— Буде служити, як новий, — сказав, усміхаючись, панок. — Два доляри за направу.

Отак легким коштом, я нажила годинник, собі на вигоду, а комусь на втрату і клопіт.

Новонажитий Лонжін возив мене з країни до країни, міняв літаки, ловив прогулькові автобуси, витягав мене вранці із лінощів, заганяв вечорами спати, аж врешті, після трьох тижнів завів щасливо на франкфуртський летунський майдан, а там точнісінько спрямував у літак Пан - Ам, що мав відлетіти до Ню Йорку.

Піднімаючись літаковими східцями, я глипнула на годинник. Його на руці не було. Біліла тільки на тілі вузька доріжка, єдиний свідок нерозгаданої загадки.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

В СПРАВІ ОЛІМПІЙСЬКОГО ЧИСЛА „СВОБОДИ"

Дуже добре й корисно було видати спеціяльне число „Свободи" (135), присвячене Монтреальській „Олімпіяді" 1976. Хороший зміст, „олімпійське оформлення", англо-українські тексти, а головно список атлетів із України — все це мало свій вплив і значення не тільки для українців - відвідувачів XXI „Олімпіяди" в Монтреалі, але й на деяких чужинців, що знають англійську мову. Все ж з уваги на те, що велика кількість гостей на „Олімпіяді" знала тільки французьку мову, а теж і з уваги на факт, що Квебек від 1972 р. має одну офіційну мову — французьку, треба було подбати про хоч би одну сторінку в цій мові, яка з'ясувала б франкомовній публіці українське становище в „олімпійських справах". Це, а теж і вибір місця для здвигу молоді в Ст. Леонарді — опозиційному до французької мови центрі, були недоліками, що їх легко можна було усунути, тим більше, що ми „обурюємося", коли в Києві говорять по-російському...

Яр. Рудницький
Монтреаль, 25 липня 1976

Матура в Українській Рідній Школі ім. Митрополита Андрея Шептицького в Ню Гейвені

Кожного року на річному балі Т-ва, Українська Рідна Школа ім. Митрополита Андрея Шептицького в Ню Гейвені, Коннектикат, вибирають королеву і дві принцеси. На фото цьогорічні вибранці,учениці школи, зліва: Світляна Задорожна — друга принцеса, Женя Сергіїв — королева і Люся Литвин — перша принцеса.

Ню Гейвен (М. Я.). У суботу, 19-го червня ц. р., тут відбулася матура в Українській Рідній Школі ім. Митрополита А. Шептицького. Предсідником комісії кінцевих іспитів був делеґат Шкільної Ради д-р Василь Тершаковець. До комісії входили теж директор школи д-р Михайло Снігурович і п-і Любов Данилович, учителька школи, секретарка Матуральної комісії. Усні іспити попередили тиждень скоріше письмові, предсідником яких шкільна Рада визначила проф. Івана Ґолембйовського, який одначе ненадійно важко захворів, так що предсідником був директор школи. До іспитів приступили і їх склали: Богдан Катречко, Андрій Полудневич, Богдан Попель, Богдан Романюк і Александер Ширай. Після іспитів, в залі української православної церкви відбулася гостина для абітурієнтів, їхніх батьків, професорського збору, членів Управи та членів Товарист. Започатковано її і закінчено молитвою, яку провів о. Микола Чернявський, парох УПЦ. Під час гостини промовляли: д-р В. Тершаковець, Анна Боровик, уч. XI кл., яка прощала абсольвентів школи від учнів, Богдан Катречко, випускник — подякував учителям за їхню виховну працю, батькам за те, що довгі роки посилали їх до школи, і Т-ву за ведення школи, та д-р М. Снігурович, який, як і перед тим д-р Тершаковець, погратулювавши абітурієнтам за складення кінцевих іспитів, вказав на важливість національного виховання молоді та закликав випускників і дальше продовжувати студії українознавства. Д-р Снігурович теж вручив їм кінцеві свідоцтва із XI-ої кляси та грошові нагороди: Б. Катречкові від Українського Народного Союзу, Б. Романюкові від 108-го Відділу Союзу Українок Америки, і А. Полудневичеві від 66-го Від. Союзу Українок Америки. Усі чеки були на суму $25. Голова Т-ваУРШ Роман Попель вручив усім випускникам погруддя Тараса Шевченка, як дарунок від Т-ва Українська Рідна Школа ім. Митрополита А. Шептицького.

УКРАЇНКИ ВЗЯЛИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ли до Глендейл, Лог Айленд, де відбувалися наради Конгресу.

Наради Конгресу велися безперебійно від 9:30 ранку до 9:30 вечора. Згідно з традицією Союзу, розваги на Конгресі немає, з вийнятком „вільного". Цю „відпустку" дає управа у суботу по полудні і неділі, вважаючи, що Конгрес збирається для праці, а не для розваги.

Програма була основана на Світовому Пляні Діл, що був схвалений у Мехіко у 1975 р. Промовцями були референти Об'єднаних Націй, як: Вірджінія Заурвейн, голова Не-урядових Організацій при ОН, Раєндра Кумарасвами, заступник голови Плянування Світового Розвитку, Сін Бк Брайда, комішенер ОН для Камімбії, Гектора Садік з Комісії Популяції та інші.

Конгрес звернувся з закликом до жінок увійти в суспільні, економічні і політичні справи своїх країн. Без активної участи жінки в тих ділянках не може бути правдивого поступу. Конгрес вказав на продуктивну працю матері і домашньої господині та висунув домагання, щоб вона була оцінювана як кожна професіоналістка. Дуже важливим чинником Конгрес уважав освіту жінки і звернувся до своїх складових організацій, щоб вони ту справу насвітлювали і стимулювали. Вказав на перенаселення великих міст і лиха, що з того випливають. Як протидію злочинності вважав більш інтенсивне вишколювання громадських провідниць, а для збереження здоров'я радив поширити осередки здоров'я.

На думку знавців, рух населення буде збільшуватися внаслідок відпливу робітників з перенаселених країн, чи через воєнні дії. Це наказує жіночим організаціям вивчати проблеми еміґрації й охороняти жінок перед експлуатацією та й іншими суспільними лихами. Господарство країни потребує дбайливої жіночої руки. Тільки тоді будуть вміло використані природні ресурси кожної країни. Треба змагати до втримання економічного балянсу у світі та без вживання атомової зброї.

Конгрес МЖСоюзу висунув також свої домагання до Об'єднаних Націй. Маючи консультативний статус в ЕКОСКО, Конгрес ствердив надто малу кількість жінок у складі делеґацій з різних країн. Також із жалем підкреслив, що на вищих професійних постах в ОН є дуже мало жінок. А чейже маємо вже визнаних фахівців-жінок. Заіснувала також загроза ліквідації Комісії Статусу Жінки. Натомість Економічна і Соціяльна Комісія постановили створити МіжнароднийЦентр для дослідження прогресу жінки. Одначе одна і друга установа однаково потрібні. Тоді, коли Комісія Статусу Жінки вивчає законодавство різних країн у відношенні до жінки і припоручає зміни в ньому, то цей новий центр буде збирати статистичні інформації і досліджувати економічне і суспільне становище жінок.

Протягом 7-денних нарад видно було, що не тільки Конгрес керується настановами й ухвалами Об'єднаних Націй, але й провід ОН уважає дію великих жіночих міжнародних централь дуже впливовою і конечною для проведення в життя своїх ухвал. Тому стільки промовців тут говорило про обопільну їх співпрацю.

Українська проблематика виринула на нараді комісії „Жінка і злочинність". Тут референтка зв'зків СФУЖО п. Олена Процюк піднесла справу „злочинів" українських жінок-політв'язнів. Пояснила, що ці злочини полягають у висловлюванні проти-режимних думок чи в обороні інших в'язнів, а потягнули за собою довголітні засуди. Невже великі жіночі централі не могли б станути в обороні тих переслідуваних? Цей виступ викликав оживлену дискусію, яку припинила предсідниця комісії, мотивуючи закінчення нарад пізною годиною.

Крім участи у нарадах, наші учасниці старалися зацікавити усіх делегаток справою України. На початку Конгресу відвідали нас дві молоденькі студентки, Оксана Дацків і Марта Шпачинська з Лонг Айленду. Вдягнені у гарні полтавські строї, вони давали багато інформацій зацікавленим та були представлені голові МЖСоюзу п. Ірині де Ліпковській; вона зі зворушенням згадувала свою маму, яка вдягала такий же самий стрій на великі свята...

Іншою спробою зацікавити зібраних делегаток були два прийняття — одне влаштовано у нашій кімнаті в гуртожитку, яку вмить перемінено на затишну кімнату в українському домі. Її було прикрашено картинами ліжниками, вишивками, мистецькою керамікою та проголошено на пленумі, що Сюз Українок Америки запрошує усіх на прийняття по закінченню вечірніх нарад. Відвідали нас усі учасниці Конгресу, з управою включно. Їх обдаровано інформаційним матеріялом, пояснювано наше мистецтво й нашу організаційну структуру. Це з'єднало нам багато приятелів. Другу гостину влаштували Управа СФУЖО разом із д-ром Ростиславом та пані Наною Сочинськими у неділю 25 серпня. До їх гарної, просторої хати, прикрашеної чудовими картинами українських малярів, прибули делегатки Англії, Швайцарії, Німеччини, делеґатки з далекої Сєра Лєоне, Цейльону, Мавритії, Египту, Філіппін та ЗСА. Слід згадати, що на прийняття прибула також і п. Посефа Маркос, мати президента Філіппін, а разом з нею її лікарка, урядовий фотограф і — агенти служби безпеки. Пара молодих бандуристів (пп. Лідія Солтис і Олег Каліновський) відспівали кілька пісень та на запрошення присутніх показали кілька кроків українських танків і запросили їх наслідувати. Витворилася дуже приємна товариська атмосфера, в якій учасниці Конгресу найшли так дуже потрібну і приємну розвагу та познайомилися і з іншим аспектом нашого товариського життя.

Конгрес закінчився офіційно бенкетом. Згідно із звичаєм Союзу, по бенкеті викликують делегації сказати „дякую" у рідній мові. Коли викликали Україну, два жіночі і один чоловічий голос чітко вискандували „дя-ку-є-мо!"

У загальному можна сказати, що ми добре закріпилися у пам'яті усіх учасниць Конгресу не тільки як окремі особи, але як репрезентантки українських жіночих організацій. Тут треба скласти подяку жіноцтву об'єднаному в 103 Відділі СУА на Лонг Айленді, а зокрема його голові п. Іванні Солтис і п-ву Зеновії та Гіляреві Зарицьким; треба подякувати нашим молоденьким студентам і господарям милої недільної гостини. Вони всі причинилися до нашого успіху.

Деякі висновки: наша участь у підготовчій праці до Конгресу, участь у нарадах і інші імпрези скріпили наші відносини з Міжнародним Союзом. Участь відпоручниць наших складових організацій у відкритті Конгресу вказала Союзові, що українські жіночі організації існують не тільки на папері, але вони діють та потраплять, коли потрібно, конструктивно співпрацювати. Цей момент треба використати.

Конгресу Союзу не можна розглядати з вузької перспективи „евенементу". Він був продовженням праці, яку започаткували меґа-конференції ОН у Стокгольмі, Букарешті, Римі і чи Мехіко. Жіночі організації плянують та виконують цю працю серед своїх членів та у своїх країнах, згідно з їхніми потребами. Питаннями довкілля, прохарчування, популяції та жіночим питаннями цікавляться усі — починаючи від ОН, а кінчаючи на Евхаристійному Конгресі... Постає питання, чи ми можемо залишитися зовсім відокремлені від цих проблем та байдужі? Як довго ми будемо дивитися пасивно на те, як радять про нас — без нас? Декада Жінки почалася — з якими осягами і плянами ми вибираємося ди Тегерану у 1980 році?

О.С. Процюк
Референт Зв'язків
СФУЖО

ВІДБУВСЯ ДРУГИЙ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вець, генеральний секретар Всеукраїнського Євангельсько - Баптистського Братства, а пастор Олекса Гарбузюк, голова Братства, звершив молитву, благаючи Господа за визволення України, і разом із головою молоді, пастором В. Савчуком із Парагваю, підніс вінок до пам'ятника нашого національного пророка.

Другий Світовий Конгрес української євангельсько-баптистської молоді прийняв резолюції, в яких засудив русифікацію України й домагався свободи та звільнення ув'язнених і припинення релігійного переслідування в Україні. Він жадав від уряду Совєтського Союзу негайного звільнення Георгія Винса й інших в'язнів за віру і волю.

Конгрес закінчився величним духовним концертом у неділю, 25-го липня в театрі „Плейгауз". На цій імпрезі виступали хори із своїм гарним репертуаром, а головну проповідь знову виголосив пастор Олекса Ґарбузюк, закликаючи молодь мати глибокі переконання, сильну віру і бути людьми чину. „З вірою, відвагою і міцними переконаннями ми відіб'ємо кожну ворожу силу, переможемо новітнього Голіята" — сказав проповідник.

Конгрес отримав привітання від церковних і світських організацій із багатьох країн світу, а особисто привітали здвиг молоді — від Українського Народного Союзу — голова Контрольної Комісії УНС мгр Іван Геврик, він Комітету українців Канади його голова д-р Г. Радчук, від прем'єр - міністра освіти Манітоби — достойний Б. Ганущак, і від мера міста Вінніпеґу — головна радна пані Анна Яровська, та голови крайових об'єднань.

Третій Конгрес молоді відбудеться в ЗСА 1979 року під проводом новообраної Управи, в склад якої молодь покликала таких діячів: Микола Мельник — голова, В. Савчук і М. Якубович — заступники, І. Ковальчук і А. Гарбузюк — секретарі, П. Пасічник — скарбник. У члени Управи обрано представників із різних країн світу, де є українське поселення.

РЕСПУБЛІКАНСЬКА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ських виборців на Вотерґейтську аферу, яка мала місце за президентури Ричарда Ніксона, але замовчують різні скандали попередніх демократичних урядів і теперішнього Конгресу, контрольованого демократами. Сенатор Бейкер, який відіграв важливу ролю під час сенатських переслухувань в справі Вотерґейту, сказав, що республіканська партія засудила Вотерґейтську аферу та людей, які були зв'язані з нею, а Демократична партія ще досі нічого не зробила в справі засудження скандалів попередніх демократичних адміністрацій і „ганебного поступовання" деяких демократичних законодавців, які є членами теперішнього Конґресу.

Сенатор із Теннесі також скритикував демократичного президентського кандидата Картера та віцепрезидентського, сенатора Волтера Мондейла з Міннесоти, за те, що хоча обіцяють виборцям багато, то виходить, що це тільки обіцянки, а якщо б Дж. Картер і В. Мондейл таки виграли вибори, то можна сподіватися, що пропонуватимуть вищі податки, більші видатки федерального уряду, збільшення урядової контролі над економікою ЗСА та життям американських громадян тощо.

Віцепрезидент Нелсон Рокефеллер, який промовляв перед сенатором Бейкером, також критикував Джіммі Картера, заявляючи, що досі ніхто дійсно не знає його програми, бо, мовляв, Картер обіцяє різним групам різні речі, дуже часто суперечні собі. Рокефеллер натомість хвалив осяги уряду президента Форда, заявляючи, що за його каденції зменшилася інфляція, зникла загроза економічної рецесії, закінчилася в'єтнамська війна тощо. Віцепрезидент твердив, що своїм частим вживанням „вето" президент Форд здержував Конґрес від непотрібних і небезпечних видатків та в дійсності охороняв добробут цілого американського народу, а не тільки деяких „сильніших груп".

Промову виголосив також сенатор Беррі Голдвотер з Арізони, який, приєднуючись до загальної критики проти Картера, наголошував суперечності в заявах демократичного президентського кандидата. Сенатор Ґолдвотер, який в 1964-му році був неуспішним кандидатом Республіканської партії на президента, у своїй промові заявив, що Америка може запевнити світовий мир тільки тоді, коли буде „морально, економічно та мілітарно сильною". Він зазначив, що вороги ЗСА не звертають уваги на „стогін слабих, але добре чують голос сильних". Сенатор Ґолдвотер сказав, що ЗСА не можуть дозволити на те, щоб повторилася ситуація, яка існувала підчас в'єтнамської війни, коли, на думку Ґолдвотера, демократичний уряд ЗСА „заборонив американським воякам виграти цю війну".

Того дня промовляли також губернатор Крістофер Бонд із Міссурі та сенатор Роберт Дол з Канзасу, які критикували програму Демократичної партії щодо пропозицій, які стосуються державної оборони, податків, закордонної політики тощо.

У понеділок сен. Джеймс Баклі з Ню Йорку заявив на пресовій конференції, що відкликає свою кандидатуру на президента, оголошену минулого тижня, бо не здобув належної підтримки серед делеґатів на конвенцію.

Католики в Арґентині просять уряд заборонити фашистські публікації

Буенос Айрес, Арґентина. — Католицький журнал „Крітеріо" звернувся до керованого військовиками уряду Арґентини, заборонити фашистські публікації, які у своїх виданнях погрожують не тільки жидам, але також Ватиканові. Журнал у редакційній статті звертає увагу урядових чинників на чимраз сильніше поширення нацистівської літератури в Арґентині, включно з книжкою Гітлера „Майн Камф", „Протоколів старців Сіону" та інших антижидівських антикатолицьких видань. Цей пронацистівський матеріял, згідно з інформацією журналу „Крітеріо", мав би виходити в Еспанії і звідтам його пересилають до Арґентини. У цих виданнях Гітлера називається „спасителем Заходу", а Католицьку Церкву закликається стати на шлях антисемітизму, якщо вона не бажає бути знищеною жидівською інфільтрацією. Деякі з цих фашистських видань поширюється офіційно без урядового дозволу. Асоціяція Арґентинських Жидів запротестувала в міністерстві внутрішніх справ проти вільного розповсюдження цього матеріялу. Однак на цьому потерпіли жидівські крамниці, у вікна яких стріляли з відкритого авта невідомі особи.

Вступайте в члени УНСоюзу!

На Союзівці заплановано „День Союзянки" Окружної Управи й Відділів Округи СУА Ню Йорку

Старанням Окружної Управи СУА Ню Йорку при співучасті Відділів нюйоркської Округи, в засязі святкувань 200-ліття незалежности ЗСА і 100-ліття української еміґрації до Америки, відбудеться „День Союзянки" в неділю, 22-го серпня ц. р. на Союзівці, початок святкувань о год. 2:30 по полудні. В програмі „Дня Союзянки": висвітлення українського фільму про життя перших еміґрантів в Канаді, гумореска про приєднання нових членок пера членки 82-го Відділу Олени Гентіш, сольоспів Ляриси Магун-Гурин, при фортепіяновім супроводі Наталії Даниш, хор членок 71-го Відділу СУА в Джерзі Ситі, показ застосування вишивки до модерного одягу для дорослих і дітей.

З долини міста в Ню Йорку будуть зорганізовані автобуси на Союзівку. Подробиці імпрези і від'їздів автобусів будуть своєчасно подані до відома всім зацікавленим оголошеннями в пресі. За нами Золотий ювілей СУА та підсумки нашої діяльности, а перед нами нові завдання супроти нашої організації, тому ціллю „Дня Союзянки" є закріпити взаємини і співпрацю між Окружною Управою й Відділами, дати можливість членству сумежних Округ та Відділів пізнати себе ближче і обмінятися думками, а також познайомити учасників імпрези з ідеями й програмою праці СУА та засобами її здійснення, заохотити стати новими членами. На „День Союзянки" організаторки запрошують членство СУА нюйоркської і сусідніх Округ з родинами і знайомими, а також все громадянство, де серед зелені і гарної природи в приємнім товаристві можна корисно і весело провести час. Тому всі зустріньмося 22-го серпня в „День Союзянки" на Союзівці — до милого побачення!

Лідія Магун

Українські бібліотекарі...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ва Секції, мгр Верига, який подав також обширний звіт з річної діяльности її Управи та окремих комісій. Замітною точкою було між іншими справами те, що після кількалітніх заходів окремої комісії Секції, яка приготувала всі потрібні підставові матеріяли, Конґресова Бібліотека приступила до ревізії своєї клясифікаційної та предметної системи у відношенні до слов'янських і центрально - европейських країн.

Головним доповідачем під час пополудневих нарад Секції був д-р Богдан Струмінський, викладач української мови в Гарвардському Університеті. Др Струмінський прочитав доповідь на тему: „Слов'янські інкунабули", після чого відбулась широка дискусія. На ряд запитів доповідач дав не лише вичерпні, але й сміливі відповіді.

На закінчення нарад предсідник проголосив вислід виборів нової Управи Секції; в 1976-77 рр. її очолюватиме д-р А. Єрковіч, Кензас Університет (хорват). Знову ж д-р Є. Петрівський був обраним на заступника голови — майбутнього голову на 1977-78 рр. Слід згадати, що з українських бібліотекарів д-р Петрівський займає одно з найвищих становищ у цій професії; він є заступником директора бібліотек Кольорадського Університету в Болдер, Кольорадо. Саме в цьому часі д-р Петрівський є на професійній відпустці, студіюючи системи 15-ох університетських бібліотек цієї країни. Крім своєї бібліотечної праці, він разом з о. д-ром Павлом Бабяком викладають українську мову і літературу на тому університеті.

В часі конференції представники УБТАмерики та ТУБКанади відбули окрему нараду в цілі об'єднання обох товариств, що заплановано зреалізувати під час спільних загальних зборів в Детройті в червні 1977 року.

Діючи об'єднано...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

безпосереднє відношення не тільки до праці Патріярхальних товариств у світі, а головно в Арґентині і ЗСА, але також загальної політичної та громадської праці українських організацій і установ в обидвох країнах, наголошуючи при тому конечну потребу тіснішого зв'язку між українцями в ЗСА і Арґентині. Згадуючи про Патріярхальний Рух в Арґентині, гість відмітив, що не тільки українці-католики ведуть одностайний змаг за визнання Ватиканом Українського Католицького Патріярхату на чолі з Патріярхом Йосифом Сліпим, але в цьому їм допомагають морально й іншими способами наші православні брати та багато арґентинських приятелів. „Діючи об'єднано, — заявив мгр А. Хлопецький, — ми добились великих успіхів". Беручи участь у засіданнях і нарадах управи Української Центральної Репрезентації, яка всеціло піддержує працю Патріярхального Комітету, гість стверджував, що найкращий і найбільш успішний спосіб праці, в усіх справах, це діяти „згори вниз", тобто від Централі до найнижчих клітин, бо тоді є певність, що в акцію включаться усі активні українці.

Відвідуючи декілька місцевостей в ЗСА, гість з Арґентини був захоплений розмахом праці української громади в цій країні, живучістю зорганізованого молодечого і студентського життя, влаштуваннями, зокрема Українською Будівлею УНСоюзу.

Оглянувши з великим заінтересуванням влаштування видавництва і нові друкарські машини та передаючи через газету привітання усім українцям в ЗСА, мгр А. Хлопецький поспішав на летовище, бо ще цього самого дня він повертався до Арґентини до своєї щоденної і громадської праці.

Річні Збори Координаційного Комітету Українських Комбатантських Організацій Ню Йорку

Дня 9-го квітня ц. р. в кімнаті 25 УНДому в Ню Йорку відбулися чергові Річні Збори Координаційного Комітету Українських й Українсько-Американських Комбатанських Організацій Ню Йорку. В зборах прийняли участь 16 ветеранів, що репрезентували 8 членських організацій, в тому 6 українських і 2 українсько-американських.

Збори відкрив звітуючий голова Комітету Григорій Полчій. Привітав приявних та закликав їх вставанням з місць і хвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять померлих у звітному році членів членських організацій, з яких двох були членами Управи. Відтак обрано провід Зборів в складі: Б. Дацьківський — предсідник та А. Кобрин — секретар. Протокол з попередніх Річних Зборів прочитано і затверджено без змін.

Відтак, з діяльности звітувала уступаюча Управа, що започаткував уступаючий голова Гр. Полчій. Він заявив, що звітуюча Управа відбула під його проводом 8 засідань та поруч поладнання біжучих справ, влаштувала наступні імпрези, наведені хронологічно: спільне св. Причастя Католицьких Ветеранів при церкві св. Юра, а опісля спільний сніданок представників усіх членських організацій і запрошених гостей, Поминальну Богослужбу і похід в день Поминок для влаштування Пам'яти вояків Армії ЗСА українського роду, які впали у світових війнах, Зеленосвяточні Поминки біля могили-пам'ятника на Оселі Українського Робітничого Союзу „Верховина" в Глен Спей, врочисте засвічення світел на різдвяносвяточній ялинці на терасі УНДому в Ню Йорку зі спільною трапезою. Окрім того Управа і члени членських організацій Координаційного Комітету під проводом голови приймали участь, здебільшого з прапорами, у всіх імпрезах загально-українського значення, що були устроювані іншими організаціями, як Листопадові Роковини, Конвенція Українсько-Американських Ветеранів, посвячення нагробника в Бавнд Бруку на могилі св. п. архиєписк. УПЦ Іова, кол. польового духовника І УД УНА, маніфестація нюйоркських українців у Браєнт Парку, свято Покрови українського Вільного Козацтва в Нюарку, ювілейні святкування для відзначення 25-річчя смерти Командира УПА св. п. ген.-хор. Тараса Чупринки-Романа Шухевича, концерт Візантійського Хору з Голляндії у Сити Гол в Ню Йорку, Свято Державности і Соборности України, річні збори Братства Броди-Лев, Українське свято в Асторії, Шевченківський Концерт, річні збори Станиці ІУД УНА в Ню Йорку, поблагословлення площі під будову нової церкви св. Юрія в Ню Йорку. Зокрема численною була участь членів Управи Координаційного Комітету та членства членських організацій у похоронних обрядах за пок. Побратимів Івана Хоми та Миколи Канятина, кол. члена Управи Координаційного Комітету. Наприкінці свого звідомлення уступаючий голова зазначив, що він також у звітному році докладав всіх зусиль, щоб очолюваний ним Координаційний комітет та всі згуртовані в ньому комбатанські й ветеранські організації працювали в єдності і гармонії та користувалися щонайбільшою пошаною усієї спільноти. Голова подякував усім членам Управи та членам членських організацій за льояльну співпрацю і щиру підтримку у праці.

Касове звідомлення склав скарбник Іван Ділай, виказуючи наступні підсумки: сума прибутків 418.58 дол., сума витрат 215.00 дол., сальдо в дні зборів 203.58 дол. Детальне звідомлення на письмі долучено до протоколу зборів.

Коротке звідомлення склав також пресовий референт д-р Іван Козак. Він зокрема з'ясував заходи відносно поміщення історії Координаційного Комітету в альманаху, що його приготовляє Український Конгресовий Комітет під редагуванням д-ра В. Душника. Рішено подбати, щоб згадана історія була обов'язково надрукована в тому альманаху.

У дискусії над звідомленнями взяли участь: полк. В. Стек, Р. Данилюк, сот. Й. Вишневецький, Б. Дацьківський, Я. Балабан, І. Козак та інші. Окрему увагу присвячено засвіченню світел на різдвяносвяточній ялинці на терасі Українського Народного Дому в Ню Йорку. Та урочистість знайшла прихильний відгомін серед громадянства і в пресі. Рішено повторювати її щороку і для цього затверджено на наступну каденцію окрему Комісію під головством д-ра В. Стека, яка була встановлена для переведення тієї врочистости. Під час дискусії всі учасники її однозгідно підкреслювали незвичайно ревну, жертвенну, видатну і успішну працю уступаючого голови Григорія Полчія, а зокрема його незрівняний такт.

За Контрольну Комісію звітував інж. Роман Гаєцький, який на підставі перевірки каси й діловодства та всієї діяльности уступаючої Управи поставив пропозицію на уділення уступаючій Управі абсолюторії з особливою подякою голові Григорієві Полчієві за його працю. Цю пропозицію одноголосно схвалено.

Відтак обрано і переобрано нові Керівні Органи Координаційного Комітету, в ось якому особовому складі: голова — Гр. Полчій (п'ятий раз); заступники голови: Я. Балабан, полк. В. Стек, сот. Й. Вишневецький; секретарі: І. Бродило і Р. Форостина; скарбник — І. Ділай; організаційний референт — І. Дмитрик; пресовий референт — І. Козак; імпрезовий референт — Гр. Яремчук; маршал-капт. д-р М. Лучуф; бунчужний — Ю. Юрків; зв'язковий до Координаційного Комітету в Нюарку — Б. Дацьківський; прапороносці: В. Шостак, Б. Згоба. До Контрольної комісії увійшли: полк. П. Содоль-Зілинський, інж. Р. Гаєцький, М. Грицковян, О. Стеткевич. Обрання і переобрання нових Керівних Органів пройшло однодушно, а переобрання голови Григорія Полчія через аклямацію, при чому всі приявні влаштували йому грімку овацію. Він став головою оце вже п'ятий раз і розпочав шосту каденцію головування.

Після закінчення Річних Зборів під проводом голови відбулася нарада нової Управи для поладнання біжучих справ.

Іван Козак

Зустріч української громади з Ярославом і Славою Стецьками

В українській Централі Пассейку, Н. Дж., 31-го травня ц. р. відбулася зустріч громадянства з головою проводу ОУНр та президентом Антибольшевицького Бльоку Народів Ярославом Стецьком і його дружиною, редактором англомовного журналу „АБН Кореспонденс", яких привітав д-р Мирослав Бих, а біля 300 присутніх, стоячи, влаштували овацію.

Ярослав Стецько виголосив доповідь на тему „Україна — революційна проблема світу", в якій розповів про початки АБН, поширення його діяльности та її плодовиті наслідки. В процесі створення АБН переможено безмежну кількість труднощів; ніколи не задовольняючись досягненим, щоденною наполегливою працею АБН нав'язував тривкі міжнародні зв'язки. Популяризуючи українську визвольну справу, приєднано і далі розширювано коло прихильників наших змагів. Проте, промовець вважає, що наше майбутнє треба будувати, спираючись головним чином на власних силах, зокрема не сміємо недооцінювати або забувати про почесну ролю еміграції перед своїм народом.

В обставинах занепаду імперій і зродження національних держав є абсурдними, — вважає доповідач, — агонічні зусилля советського уряду, щоб створити т. зв. советський нарід. Неможливо, бо, знищити традиції, культуру, віtальність і окремішність народу, не винищивши весь народ. Ярослав Стецько вірить, що гряде час, коли власне Україна може стати в авангарді боротьби проти московської тиранії. На його думку, неминучий розпад СССР приведе як до створення самостійної Української Держави, так і постання Грузії, Білорусі, прибалтійських і інших держав, що творять сьогодні СССР.

Доповідач зупинився на питанні орієнтації і прямованости української молоді в Україні, заперечуючи думку, що нібито вона перейнята духом і ідеями неомарксизму. Молодь в Україні все більше черпає сили і наснагу зі своєї національної історичної минувшини, хилиться до рідних традицій і культури, і все виразніше накреслюється прямування її до своєї української окремішности.

Торкнувшися справи Патріярхату, Я. Стецько підкреслив, що ОУН підтримує як помісність Української Католицької Церкви на чолі з Патріярхом Кир Йосифом, так і Патріярхат Української Православної Церкви.

Закінчуючи свою доповідь, Ярослав Стецько сказав, що, спираючись на морально-християнських засадах, ми мусимо постійно і невтомно викривати справжню суть комунізму і повну відсутність в ньому гуманізму.

Мгр Ярослава Стецько в промові на тему „Україна на міжнародному форумі" розповіла про переведену працю в різних країнах світу для здобуття прихильности світової опінії до змагань українського народу. Колишні вороги з часів, коли українську делегацію не допущено на різні конференції, завдяки невтомним зусиллям, стали прихильними до українців і співпрацюють з нами в різноманітних галузях нашої діяльности. Багато з них, побувавши в Україні, зустрічалися із зростаючими проявами спротиву і ворожости українців до російських окупантів і наслідком цього вірять, що така ситуація в Україні неминуче приведе до її унезалежнення. Беручи участь у світових антикомуністичних конференціях в Европі, Азії, Америці і інде, АБН нав'язав дипломатичні зв'язки і здобув прихильність людей на високих державних посадах в цілому ряді країн, які піддержують концепцію АБН про розпад СССР і постання незалежних держав. Ці справи були зокрема наголошені на конференції ВАКА і АПАКА в Суелі, Корея, в якій пані Слава Стецько брала особисту участь у складі великої АБН-івської делегації. Як відомо, Конференція прийняла ряд корисних для української визвольної справи резолюцій, які закликають вільні країни світу допомогти поневоленим Москвою націям здобути самостійність і рішуче відсуджують політику російських імперіялістів і їх геноцидний шовінізм.

Після закінчення доповідей Т. Олещук, голова місцевого Відділу СУМУ, коротко інформував присутніх про „Фонд Оборони України", його цілі і завдання. Переведена на потреби ФОУ збірка, на яку щиро відгукнулись присутні, принесла імпозантну суму — 17,000.00 дол.

У мистецькій програмі вечора взяли участь брати Юрко і Петро Лучки зі своєю сестрою Стефою і мандолінова оркестра під дириґентурою Я. Костишина.

Т. Кардашинець

ФРАНЦІЯ НА ВАКАЦІЯХ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

нію у ЗСА. Поза цим — кримінальні історії та підсумки Олімпіяди в Монтреалі.

Кримінальні історії в Парижі мають і засадниче значення: збільшилися злодійства та напади в підземці. Одного дня арештовано 30 злодіїв, у тому 19 французів і 11 чужинців. Міністер внутрішніх справ наказав цих чужинців викинути з Франції. Це звичайна у Франції річ. Але...

Але Франція славна своїм шовінізмом і чужинці зазнавали більших кар, як французи. Поминаємо злочинців, але не можемо поминути питання чужинців у Франції. Вони завжди зазнавали шикан. Хоч завжди виконували найважчу й найгірше оплачувану працю. Ніхто й ніколи не ставав у їх обороні. Тепер лівиця стала чемпіоном цієї оборони й міністер внутрішніх справ має багато політичного клопоту.

Та справа справді політична. Лівиця не працює в напрямку рівноправности чужинецьких робітників. Не змагається за зміну атмосфери, а тільки стає в опозицію до уряду. Це їй не допомагає, бо годі говорити про права чужинців при нагоді явної участи в кримінальних злочинах.

Але лівиця не минає жадної нагоди, щоб виявити свою опозицію. Тим більше, коли таким чином можна виграти голоси чужинецьких робітників у виборах до робітничих синдикатів, де вони нарешті дістали свої права.

Інакше — Франція живе у сповільненому темпі. Сповільненому настільки, що всі проблеми з перших сторінок часописів — потапають у питанні: коли ж падатиме дощ? А це дуже важливе, бо травники висихають. І що на цьому тлі приїзд та заяви Амальрика... Що навіть божевільні масакри в Ливані... Про все важливе буде мова, коли вакації закінчаться.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 22-го СЕРПНЯ 1976 р.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Говп Авеню. Просимо чл. прибути, є важні справи. — В. Марущак, рекр. секр.

ТАРЗАН, Ч. 7496. Тарзан і Джейн

Тоді, коли решта світу прямує своїм божевільним шляхом — мир і спокій вщерть наповняють серця двох залюблених...

Коханий! Нарешті!
Крона не заподіяв тобі жадної кривди?
Ні, мій найдорожчий!

Це жахливо, коли відчуваєш як життя залишає іншу людину — Однак, він був більше схожий на звірюку!